la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redaccio : 25, rue Ecole de Droit, MONTPELLIER
Administracio : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Eine, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals no 57.675 Montpellier

2ª EPOCA – Nº 44-45 — 6 de JUNY del 1946 | Fundador : Lluis COMPANYS | Director : Emili VIGO

«...I fa palès el seu sentiment de solidaritat envers els nostres empresonats i perseguits...» (De la Declaracio del CONSELL EXECUTIU d'E. R. de C.)

EL FRANQUISME CONTRA L'ESQUERRA

Gran nombre de militants han estat detinguts

EDITORIAL

El nostre homenatge

La primera plana d'aquest número de « La Humanitat » està consagrada als nostres companys de Catalunya. Voldriem que fos un crit de protesta contra la repressió desencadenada contra Esquerra Republicana de Catalunya a casa nostra mateix. Però voldriem, alhora, que constituís l'homenatge més emocional envers la massa popular catalana que, sentint-se identificada amb l'Esquerra continua prestant-li tot el seu suport i n'ha fet, en la clandestinitat com abans a plena llum, l'òrgan més representatiu de la democràcia catalana.

Amb una enteresa que mai lloarem prou, en una hora en què ben poques coses podien esperar-se, hi hagué un estol de companys que a Catalunya reagruparen les forces, dispersades per la desfeta i la persecució, del nostre Partit. Aquella acció coratjosa, plena d'esperança i de fè en els nostres ideals, va veure's coronada amb l'èxit. Poc à poc s'havien anat retrobant els amics, poc a poc s'havien restablert els lligams orgànics, i cada dia amb més fermesa i seguretat l'Esquerra cobrava força i apareixia com el gran partit dirigent de la nostra terra.

L'acció dels nostres companys de Catalunya ha estat admirable. Per la seva valentia, pel seu esperit de solidaritat, per la seva discreció. No han hagut de provocar propagandes insidioses, ni valer-se de camp mena de truc més o menys espectacular. Han volgut presentar-se com el que eren, amb la bandera i amb el nom de sempre. Han reagrupat totes les nostres forces ; han sapigut infondre'ls-hi l'entusiasme i la fè, han assolit que a Catalunya la nostra veu fos escoltada per tots aquells que volen veure-la alliberada.

Res justifica tant el nostre elogi com la reacció del franquisme contra l'Esquerra. Fins avui la nostra gent havia estat perseguida. Però res hi feia. El treball en la clandestinitat seguia amb més fermesa que mai. Sabien, els nostres companys, que l'èxit de la seva gestió aniria coronat d'una persecució sagnant ; que les forces repressives de Franco cercaven desarticular la nostra organització, fer desaperèixer els nostres millors militants, els més desinteressats, els més entusiastes. Però no per això han parat de continuar en la brega, segurs de la raó de la nostra causa. I, com era de preveure, l'ofensiva franquista s'ha produit. Les detencions d'elements esquerristes abunden, aquests dies. No solament a Barcelona sinó arreu de les. comarques catalanes. Contra els nostres amics s'empren totes les armes característiques dels règims totalitaris. Les amenaces, de bell antuvi ; les violències, totseguits. Res, però, ha assolit abatre el coratge dels nostres empresonats. Si abans ens emocionava la solidaritat en la lluita, ara no podem estar-nos de tributar un homenatge als qui, presos i maltractats, han sapigut suportar totes les proves, sense cedir mai a la més lleu defallença. I a aquells altres que imperturbables, continuen ocupant el seu lloc directiu i mantenen el contacte no solament amb les organitzacions i militants d'arreu de Catalunya ans bé amb els organismes directius residents a l'estranger. La força de l'Esquerra apareix, en aquesta hora de prova i de persecució, com a quelcom que ningú posa en dubte.

Protestem, en nom dels principis més elementals de dignitat humana, contra la bàrbara repressió de què son objecte els homes lliures a casa nostra. Si per alguna cosa es justifica l'existència del nostre Partit i del seu portantveu és per a menar la lluita per principis que només a casa nostra són avui escarnits. Sabem tota la sang que costa la lluita per la llibertat. I sabem que l'Esquerra ha ocupat — i ocupa — el seu lloc, sense escarafalls de cap mena, amb simplicitat absoluta. D'aci que al nostre plany, que al crit d'indignació que suscita la permanència d'un home i d'un règim que fan possible l'imperi de la més baixa cràpula, hi afegim avui el nostre homenatge a tots aquells que, allà baix, enfront tots els perills i tots els desenganys, mantenen viva la lluita i l'esperança. I que ens sentim orgullosos que, sota els plecs de la bandera de l'Esquerra s'hi aplegui un estol entusiasta de catalans que lluiten ininterrompudament perqué el seu poble torni a ésser lliure.

Declaracio del Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya

El nostre Partit és objecte d'una profunda i cruel repressió per part dels organs policiacs franquistes de Catalunya. No es planyen activitats i procediments de terror contra els nostres militants.

Les darreres noves rebudes directament, i en absolut controlades, senyalen que els serveis policíacs franquistes actuen intensament contra la nostra organització. D'entre el gran nombre de detencions practicades podem afirmar que subsisteixen les de Jaume Serra i Gasulla, empleat de comerç; Pau Ris i Solans, comerciant; Miquel Arpa, estudiant; Pau Caubet, propietari; J. Oliva, farmacèutic; Jacint Colomé, funcionari; V. Massaguer, metal.lúrgic; Josepa Martí, estudianta; J. Alberic, metal.lúrgic; Pere Obradors, teixidor; Jaume Peric, comerciant; Joan Fornés, fuster; Josep Solans, comptable. Aquesta primera llista correspon a detinguts habitant Barcelona. Ens consta, però, que les detencions abunden igualment en les comarques catalanes. Per les especials circumstàncies amb què ha de desenvolupar-s'hi l'actuació de la nostra organització, ens abstenim de donar una relació de noms.

No és possible donar encara una informació definitiva sobre l'abast de la repressió perquè la Policia està operant intensament a Barcelona i comarques catalanes.

El Consell Executiu està en estret contacte amb tots els organismes del Partit i s'han celebrat diverses reunions a les quals han assistit els delegats de l'interior que han pogut travessar la frontera, i la Comissió d'Ajuda i Coordinació de la nostra Resistència. S'han estudiat els plans d'actuació per a fer front a la repressió, i vistos els informes que es posseeixen s'han pres les mesures convenients per assegurar la continuitat d'actuació del nostre Partit a Catalunya.

Igualment han estat donades instruccions als nostres amics de New-York per a què presentin amb urgència una denúncia detallada dels fets al Sub-Comité del Consell de Seguretat que està investigant sobre les activitats del règim franquista. S'han cursat també recomanacions als nostres amics d'Angleterra, Suissa, Bèlgica, Estats Units, Mèxic i a totes les altres delegacions dels diversos paisos de l'Amèrica Llatina per a què es prevalguin de tots els mitjans de ràdio i premsa per a divulgar aquests fets ignominiosos que revolten la consciència d'un món que ha sofert terriblement per a què no poguessin repetir-se aquests atropells.

El Comité Executiu del Partit, segur d'interpretar els sentiments del Directori, del Consell Directiu a França i de tots els nostres organismes i militants, protesta amb indignació, davant la democràcia internacional, pels procediments de terror de què es val Franco contra Catalunya, una prova dels quals és l'actual persecució de que hi és objecte el nostre Partit. I fa palès el seu sentiment de simpatia i solidaritat envers els nostres empresonats i perseguits, així com a tots aquells altres pertanyents a les diverses forces de l'antifeixisme català.

EL CONSELL EXECUTIU D'E. R. DE C.

En aquesta nova persecucio

per **Josep TARRADELLAS**

Una altra vegada, Esquerra Republicana és victima del règim que, des de fa set anys, té sotmesa Catalunya. Una altra vegada, també, els nostres companys han demostrat amb llur patriotisme i fe increbantables en els nostres ideals, que cap persecucio — per violenta que sigui — no ens farà canviar la linia d'actuacio ni de conducta que tots plegat en hem traçat, i que ens ha de portar al triomf.

Des de fa un quant temps havien ja previst que a mesura que la nostra força s'aniria consolidant i esdevindria més persistent — com un vent d'esperança que airejava tots els indrets de la nostra Pàtria — arribaria un moment en què el falangisme i aquells que vergonyosament el serveixen, recomençarien les seves campanyes per intentar d'aturar la nostra accio. A la premsa, atacant tot allo que els catalans més estiment i, de retruc emprenentles contra el nostre Partit i els seus dirigents, preludi del que mes tard havia de succeir. Es a dir, les detencions de companys estimats no solament a Barcelona, sino a moltes encontrades de Catalunya.

Feina inutil i, ensems menyspreable, la de tots aquells que volen ofegar els sentiments i les nobles ambicions del nostre poble. Que es desenganyin d'una vegada. No aconseguiran, ni ara, ni mai, llurs propositis, ben al contrari. El que fan és afermar-nos, amb més tenacitat i amb més passio (si és que encara cal) en aquesta lluita que sostenim i que mantindrem damunt de totes les persecucions que se'ns pugui fer. L'Esquerra, moviment patriotic i partit politic alhora, lligat estretament a la vida del nostre poble, expressio constant d'ésser ella, com en altres vegades, la capdavantera de la lluita a la qual aporta tot el seu coratge i tots els seus neguits per a crear i consolidar un règim politic i social que estructuri una Catalunya lliure, cada vegada que hom intenta destruir-la surt més forta d'aquest combat per la Llibertat.

Les campanyes i persecucions que els agents de Franco realitzen son estèrils. Per endavant, en poden estar convençuts, car no aconseguiran fer-nos desaparèixer, ni tan sols dividir-nos. Aviat fara deu anys que estem lluitant; la nostra fermesa i la nostra lealtat als ideals i a la missio que tots plegats hem d'acomplir son, com al primer dia, indestructibles. No recularem davant de res ni de ningu, perquè no solament pensem en el nostre Partit — amb el natural desig de mantenir i augmentar la seva força — sino que, per damunt d'aquesta aspiracio volem la nostra Pàtria alliberada. Perquè aixi sigui farem tots els sacrificis.

En aquesta nova persecucio l'Esquerra ha demostrat la seva puixança, la seva influència i el seu prestigi, que no han cristal.lizat solament en una ciutat, en un poble o en una classe social. Es més gran i més fort que aixo, car és arreu de Caalunya, en els llocs més recondits de la nostra Pàtria, on trobem els amics fidels que mantenen viva la flama de l'esperança en el demà. D'aci que, en aquesta embranzida contra el nostre Partit, per tot arreu caiguin companys de tots els estaments per llur fidelitat als nostres principis, que saben el que, representen i que, al mateix temps, comprenen que son els fonaments per a bastir la nova Catalunya.

En aques esperit que batega d'una manera permanent en la consciència i en la resolta voluntat de tots nosaltres, que fa que, malgrat el que ha passat, el nostre treball persistent i immutable de cada dia és present en cada instant de la vida del nostre poble. Avui han caigut uns companys, demà segurament uns altres. Sabem que el combat que hem emprès serà dur, molt més de tot allo que molts puguin pensar. Sabem, per endavant, que arribarà un moment que haurem d'ésser inflexibles en la nostra conducta si volem portar a terme el que desitgem realitzar. No ignorem tampoc que aquest gran anhel d'alliberar Catalunya, cada dia que passa és més vehement, pero el dolor i els sofriments dels nostres companys que avui estan empresonats i d'aquells que en altres ocasions n'han estat victimes, no ens porta ni ens portarà a la defallença, ans encara ens donarà més alè.

Amb la mateixa dignitat i amb el mateix patriotisme que en les hores dificils el nostre Partit ha actuat, avui els companys de casa nostra sofreixen les humiliacions i els odis dels nostres adversaris. Per tant, tots tenim el deure de fer que res no impossibiliti la realitzacio del pensament politic que tenim i que mantindrem : saber què volem i on anem. El de no caure tampoc en l'àmbit de les petites lluites partidistes, el de mantenir-nos ferms i units enfront de tot i de tothom, conscients i orgullosos del nostre passat i del nostre present. Cal que tots els catalans sàpiguen que l'Esquerra segueix i seguirà, amb freda tenacitat, aquell camí que ens ha de menar a la victoria — que estem convençuts d'obtenir — perquè els nostres ideals i la nostra conducta ens en fan mereixedors.

« AMB PERSECUCIONS O SENSE PROSSEGUIREM EL NOSTRE CAMI »

— afirmen els nostres companys de Catalunya

La repressio contra el nostre Partit, a Catalunya, s'està desenvolupant amb una intensitat fortissima. La remarcable activitat que venen portant a terme els organismes dirigents de l'Esquerra a Catalunya ha hagut de topar manta vegades amb la persecucio més implacable. Pero a mesura que el reagrupament del Partit ha estat mejor i la seva força politica més considerable les persecucions han anat, igualment, en augment. Cap, pero, podia comparar-se a la que s'ha desencadenat aquestes darreres setmanes. L'Esquerra apareix masc forta i unida ; la seva influència és cada vegada maior perque no es treci tot el possible per anul.lar la seva tasca i desfer els seus quadres dirigents.

« AQUESTA OFENSIVA NO PODIA SORPRENDRE'NS... »

En aquest numero publiquem una declaracio del nostre Consell Executiu. El to és prou greu perque nosaltres hàgim d'insistir sobre la brutalitat de la persecucio. Aquesta declaracio no ha estat redactada fins a conèixer directament i d'una manera concretissima la veritat de la situacio. No s'ha volgut dir res fins estar persuadits de la gravetat dels fets. En possessio d'uns informes altament fidedignes, havent parlat amb amics vinguts de Catalunya per a informar-nos de la situacio que travessa la nostra terra, volem ampliar la declaracio del nostre Consell Executiu.

— Aquesta ofensiva contra l'Esquerra — ens ha dit un amic vingut de Catalunya — no podia sorpendre'ns. Dia rera dia algun company queia en les xarxes de la policia franquista. Esperàvem, pero, que vindria un moment, per la importància mateixa de la nostra actuacio, qu hauriem d'aguantar un veritable xàfec. I ja ho veieu. No solament a Barcelona les detencions han estat nombroses, ans bé a tot Catalunya. Cal tenir en compte que a Barcelona s'ha detingut molta gent. Alguns han tingut la sort de veure's alliberats, no sense que abans rebessin alguna pallissa. Els més, pero, pel sol delicte de pertànyer à l'Esquerra continuen presos. Tots han estat objecte de mals tractes odiosos. Il no cal parlar d'insults !

A comarques, com diem, també hi han hagut detencions. Prop de la frontera, en els pobles on els nostres amics han hagut de viure-hi, des de fa molts mesos, en condicions altament precàries. Ara molts d'ells han estat detinguts. I molts d'altres, perillen.

UN COMPLEXE DE PÒR

Algu es demanarà els motius d'aquesta recrudescència de repressio. L'explicar-los no és feina gens complicada. Segons els nostres informes allà baix cada dia s'arrela més la sensacio que **aixo canviarà.** Hi ha hagut — per què no dir-ho ? — un profond desengany devant els dubtes i titubeigs de la Gran Bretanya i els Estats Units. Pero la gent veu que continua parlant-se del problema i, a més, donades les condicions de la vida a l'interior del pais, ningu creu que la situacio es perllongui indefinidament.

— Hi ha un complexe de por evidentissim — ens explica aquest amic — per part dels qui s'aprofiten del règim. Veuen enemics arreu. Amenacen i fan el mal que poden. Ara mateix, s'han suspès tots els passis per anar a Andorra, sobretot per elements que poden suposar desafectes al règim. El fet que Franco pugui caure, els omplena de pànic i de despit. I per a molts els planteja un futur economic que, per bé que vagin les coses, no podrà pas comparar-se a l'actual. Els militars son els grans aprofitats. Setmanes enrera tingué lloc a Sant Cugat del Vallés un concurs hipic. Hi va assistir tota la **goma** de la Catalunya falangista. Es calcula que hi havia més de mil dos cents cotxes particulars, vuit cents dels quals eren propietat particular de militars en guarnicio a Catalunya. Ja veieu si ha millorat la situacio d'aquells que els vint de cada mes anaven a fiar a totes les botigues !

...I UN ALTRE DE MALFIANÇA !

Pero la minoria que s'aprofita de la manera més descarada no està, que diguessim, estretament unida. Aquest complexe de por, n'engendra un altre de malfiança. Els organismes diem-ne coercitius es vigilen mutuament. En voleu un exemple ? D'Andorra a la Seu d'Urgell, normalment hi havia un control de policia i un altre de l'Aduana. Ara, fa cosa d'un mes, hi ha uns guardies civils que us paren quan la Policia ha examinat la vostra documentacio, pero fora de La Farga, i gairabé sempre en despoblat. Els civils vigilen si la Policia compleix amb el seu deure. I què no direm de la Duana, amb una multiplicitat d'escorcolls que enamora en el trajecte de ben pocs quilometres.

LADRONICI, FAM I MISÈRIA

— La unitat — afeigeix somrient el nostre amic — només es fa per aprofitar-se i robar. Tothom tira del troç. Els agents de la « Fiscalia de Tasas » estan razziant el pais d'una manera sistemàtica. En una petita ciutat de les comarques lleidetanes, setmanes enrera, es presentaren els « inspectores » i la sera primera visita fou als tres establiments bancaris de la ciutat. Prengueren notes dels comptes corrents i d'acord amb l'import dels mateixos establiren automàticament un reguitzell de multes. Je sabeu que sense manament judicial no pot exigir-se de cap Banc comunicacio del compte d'un particular. S'armà un escandol formidable. La conseqüencia ha estat una retirada general dels comptes corrents de les banques. Els gerents dels establiments han protestat fermament a Madrid, pero Déu nos en guard d'un ja està fet !

I enmig d'aquest panorama, la fam i la misèria. A vegades s'ha dit que s'exagerava a parlar repetidament de la precaria situacio que passa la gent que viu a Catalunya i que no pot dedicar-se a negocis més o menys licits. En realitat, pero, aci rau una gran part de la tragèdia. Els jornals son baixos, irrisoris per aquell que treballa els sis dies de la setmana. Com ho faran els qui es troben en atur parcial o total ? Car aquesta onada de por, el tancament de la frontera, han encarit encara més la vida. Aixo crea un malestar gravissim. Aboca a una situacio veritablement desesperant que, el dia de demà, pot portar tràgiques conseqüències.

PAU (!) A LA FRONTERA

Tot aixo — ens han dit els amics vinguts darrerament — ho saben els ambaixadors de les potències democràtiques. Aixo i moltes altres coses. Evidentment Franco fa esforços desesperats per a palesar que ha restat al marge de la contesa, que no ofereix cap perill per la pau del mon. Saben que juga la gran farsa. Ara ha invitat els agregats militars de les ambaixades anglesa, nord-americana, bresilenca i xilena a que examinessin el sector fronterer. El dia 17 aquesta comissio visità el secotr La Seu d'Urgell-Puigcerdà. A La Seu ja feia tres dies que era esperada i que es treballava activament per a camuflar les fortificacions tallant branques i apilant-les per a tapar les casamates. El dia abans, o sigui el 16, es portaren la majoria de les tropes a les muntanyes i als boscos propers. A la Seu es van tancar les escoles dels « Hermanos » i s'omplenaren les aules de soldats als quals no es deixava ni sortir a treure el cap per les finestres. A la caserna solament hi restaren un parell de companyes. A Puigcerdà i tot al llarg de la frontera va passar el mateix. Detall pintoresc : en el passeig de la Seu àdhuc cobriren l'escut de Falange amb la bandera « rojo-gualda ». Res, si volgués escoltar-se'ls foren uns angelets !...

« RES NO ENS FERA DESISTIR »

Pero ningù ignora — prossegueix el nostre company — la realitat de fam, de persecucio i de misèria que s'ha ensenyorit de casa nostra. Tot el que es faci per a perllongar-la, tot el que deixi de fer-se per acabar-la d'una vegada, agreujara considerablement el nostre problema. La persecucio que s'ha desencadenat ara contra nosaltres palesa fins a quin grau el salvatgisme s'ha aliat amb la por. Aixo pot ésser el preludi d'altres actes de salvatgeria com tants se n'han comès des de fa set anys. No digueu que no sigui una vergonya veure'ls perpetrats més d'un any després de l'ensulciada del totalitarisme enfront les forces de la democràcia mundial.

— Res no ens farà desistir de seguir el camí emprés — acaba dientnos —. L'Esquerra a Catalunya té una consciència perfecta de les seves responsabilitats. I amb persecucions o sense, presseguirem el nostre camí. Rera nostre tenim l'exemple d'aquells grans lluitadors que foren Francesc Macia i Lluis Companys i la de tants herois que han donat llur vida pels nostres ideals i que encara es podreixen en les ergàstules espanyoles.

AQUESTA TOMBA...

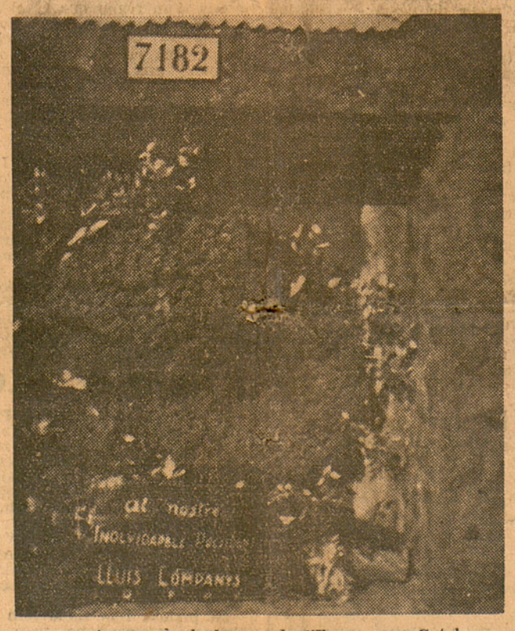

En en moment en què els homes de l'Esquerra a Catalunya son perseguits implacablement, res no és més evocador edl martiri de la nostra terra que aquesta tomba. Aci reposa Lluis Companys, President de Catalunya. Cap inscripcio ho esmenta, pero els patriotes catalans saben alli on reposa el President imalgrat la vigilància de la policia franquista, mai no hi manca un record, colpidor per la seva emocionant fidelitat.

Que la vida i la mort del President Companys ens marquin l'exemple a seguir en les hores greus que s'apropen !

El Govern de Catalunya i el terror franquista

La Sots-Secretaria de la Presidència de la Generalitat, ha facilitat la següent nota :

El Molt Honorable Sr. President de la Generalitat ha rebut gran nombre de telegrames i lletres denunciant-li els actes de terror que venen perpetrant-se a casa nostra, per part del règim franquista, i demanant la seva enèrgica intervencio.

En resposta a tots aquests documents, la Sots-Secretaria de la Presidència de la Generalitat ens comunica que, fidel a l'acord adoptat pel Govern en la seva reunio del més de gener d'enguany, el President Irla ha intervingut en tots els fets que li han estat comunicats, valent-se de la via diplomàtica adequada.

No cal dir que la Presidència de la Generalitat continuarà fent totes les gestions adients, cada vegada que la vida d'algun patriota català estigui en perill.

ANGEL OSSORIO, ES MORT !

Donem la nova amb sincera i dolorosa emocio : acaba de morir en exili, a Buenos Aires, aquell gran amic de Catalunya i la llibertat que fou Don Angel Ossorio y Gallardo.

Amb la mort d'Angel Ossorio, desapareix una de les figures més significades de l'Espanya contemporània. I, sobretot, un dels pocs elements que, per conservadurisme politic i social, saberen ésser democrates i liberals convençuts. En un pais trossejat per les lluites socials, tragicament exacerbades per aquells que més interès havien de tenir a evitar-les, ben sovint Angel Ossorio s'elevà profèticament contra la misèria i la incomprensio

Home comprensiu i obert, Angel Ossorio fou un amic de toutes les causes justes. No és d'extranyar, doncs, que sentis un gran afecte per a la nostra terra i que servis i defensés Catalunya, sempre que fou necessari el seu servei i la seva defensa, amb un entusiasme i una lealtat perfectes. Aquest afecte envers la nostra terra culminà quan, després dels fets d'octubre, Ossorio y Gallardo s'encarregava de la defensa del President Companys davant el Tribunal de Garanties. I ja no s'ha desmentit més. Recordem, només, que a l'exili Angel Ossorio ha escrit un llibre admirable sobre Lluis Companys, ple d'afecte, no tan sols per al nostre President ans bé per tota la trajectoria politica de la nostra terra. Bo serà de recordar aquella frase tan directa, i alhora tan representativa del seu temperament, pronunciada un dia davant el nostre amic Eugeni Xammar : « Me acusan — digué — de que solo me trato con catalanes catalanistas. Claro ! No me gustan ni los imbéciles ni los lame culos. Y no he encontrado nunca un catalan no catalanista que no fuera imbécil o lame culos o las dos cosas a la vez ».

Enemic de les posicions equivoques, Ossorio no defugi mai les responsabilitats. Fou dels qui sempre prengueren posicio. I durant la nostra guerra, ell que no era republicà, defensà amb fervoros entusiasme la Republica contra el feixisme. I a l'exili, Angel Ossorio ha continuat ocupant el seu lloc i oferint tot el seu prestigi a la nostra causa. Recordem, només, que ha mort essent Ministre del Govern Giral.

Un gran senyor, un cavaller de l'ideal, un fervoros amic de la nostra terra, acaba de deixar-nos per sempre més. Tots els catalans nacionals s'inclinen fervorosament davant la memoria de Don Angel Ossorio y Gallardo.

***

Totseguit de coneguda la nova de la mort del senyor Ossorio y Gallardo el President Irla ha tramès el següent telegrama a la seva vidua i fills :

« En nom propi i del meu Govern trameto sentit condol davant dolorosa pèrdua eximi patriota, jurisconsult i politic gran amic i vetllador inoblidable de Catalunya. — Josep Irla, President de la Generalitat ».

CORREU DE BARCELONA

Sota el domini franquista

UN EPIGRAF QUE S'HA D'AMPLIAR

Quan Calvo Sotelo, en plena sessio de les Corts republicanes va dir que ell, en lloc de col.laborar, el que faria fora treballar per a ensorrar el règim, no amagà gens ni mica els seus pensaments i propositis. Igualment, quan féu la frase en què afirmava « que era preferible una Espana roja a una Espana rota », també era sincer fins a la brutalitat. Encara que, a la pràctica, pero, el que volien era una « Espana » dominada per ells i en la qual s'hi podessin perpetuar totes les combinacions baixament immorals, que la Republica intentà acabar.

Els amics politics de Calvo Sotelo, aglutinats amb les forces militars, provocaren la guerra. Dues raons els impulsaven : : l'afany de millorar la situacio de cada un dels elements militars que, en la primera epoca de la Republica, creu eliminats de tota influència dins la vida civil del pais i l'odi que, tots plegats, sempre han sentit contra Catalunya.

La prova del que diem, ens la dona la contemplacio de l'actual panorama politic de l'Estat espanyol. Fixem-nos-hi : contra Catalunya, han coincidit tots els esforços i actuacions. A favor d'ells, mireu-ho ; en el primer pla de totes les activitats de l'Estat, tant si tenen com si deixen de tenir relacio amb les qüestions especificament militars, hi ha plaçat un element pertanyent a l'Exèrcit. Què hi fa, allà ? Doncs, senzillament : cotitzar solucions, cobrar resolucions i vendre influències.

Les virtuts « castrenses », tan exaltades des de les planes dels diaris i en els discursos dels homes d'ara, no son altra cosa que « performances » estraperlistiques, realitzades amb poc o gens d'enginy, pero portades a terme usant i abusant del lloc i del càrrec d'avantatge que posseeix aquell que se n'aprofita.

Podriem esmentar una infinitat de casos de fàcil constatacio. Anem, ara, solament, a retreure'n un.

A l'Hotel Paris, de Figueres, hi habita un senyor Coronel del « glorioso » Ejercito espanol, el qual, acompanyat de la respectiva, muller, de sis o set criatures, dues minyones de servei i algun soldat que li fa d'assistent, es mou i es belluga de tal manera que ha arribat a fer-se estranyament popular, si més no pel « boato » amb que viuen tots i el devassall d'ostentacio que fan el militar, la militara, la mainada i tot el que amb ells té relacio.

I, aquest « pundonoroso » Coronel, què fa ? Quin càrrec ostenta i quina missio desempenya ? Ho anem a exposar, seguidament. A la frontera hispano-francesa, per decisio del govern franquista, s'hi fan unes fortificacions. A aquestes fortificacions, és cosa natural que s'hi hagi de posar, com a primera matèria, ciment. I, per tant, també és natural que hi hagi qui, procedent de la clàssica Intendència de l'Ejercito espanol, tingui al seu càrrec l'administracio i la recepcio del ciment, d'una enorme quantitat de tones de ciment.

Es possible que en l'ànim dels que han decidit fer les fortificacions existeixi el convenciment que, després de l'enfon-

(Passa a la tercera plana)

memoriaesquerra.cat — La Humanitat [Montpeller-París, 1944-1953], 6/6/1946, pàgina 1